

Sveta življenje in vrvenje

O vohunstvu

Vohunstvo je staro kot vojna. Že Rimljani so imeli pri Frankih in Germanih svoje zaupnike. In kdor pozna zgodovino turških vojn, ve, da so izdajalci in uskoki tlačeni narodov, kakor tudi politični in strankarski nasprotniki v Madjarski Turkom vedno olajševali njihove zmage. Čim bojevitější so bili časi, tem bolj se je razvijalo vohunstvo do stalne obrti. Vohunstvo iz patriotizma je tako redko, da moremo komaj verjeti v to. Kakor vsaki obrti, tako je napredujoča tehnika tudi vohunski bratovščini otežkočila konkurenco. Odkar radio in letalo obvladujeta čas in prostor, odkar letalec lahko z višočine fotografira cele fronte, je vojaški vohun doigran. Njegova poročila, razen v gotovih slučajih, ko gre za res zanesljive in strogo zaupne podatke, prihajajo redno prepoznano.

Toda ključ za dešifriranje sovražnih radio-brzovjark je vendarle potreben, boste rekli. Tak

Novi nemški rekord v višinskem skoku na konju. Na turnirju v Koblenzu je Hans Körler (Köln) skočil s konjem 2.08 visoko in s tem za 1 cm prekosil dosedanj rekord barona Buddenbrocka.

ključ je sicer res potreben in koristen — sicer je njih dobava naloga vohunstva v mirnem času —, toda ne za stalno. Kajti vsak ključ za šifriranje brzovjark se spreminja od časa do časa. Pravočasno in vedno znova si pridobivati nove ključe, pa je popolnoma nemogoče, toda tudi nepotrebno. Saj imamo mojstre v umetnosti šifriranja in dešifriranja, lahko jih imenujemo genije, ki na podlagi dolgoletnega delovanja v tej službi lahko iz vsakega zajetega brzovjarka v tej službi najdejo ključ za njegovo dešifriranje, pa naj bodo šifre še tako zamotane.

Koliko ljudi je bilo v vojni obešenih in zaprtih, ker so jih smatrali za vohune. Kako redko so se odločujoči vprašali, če je mogel ta in ta mož, vojaško popolnoma neizobražen, z obzorjem, ki ni segalo preko plota domače hiše oziroma vasi, sploh kaj slišati ali videti, oziroma zvedeti in izdati, kar bi bilo nasprotniku v korist. Tudi danes, ko časniki skoro dnevno poročajo v vohunskih aferah, zdaj v tej, zdaj v oni državi, se uporablja beseda vohun prenačlo. Če bi vedeli, kakšne zmožnosti, zveze in prilike so potrebne, če se hoče kaj izdati, kar bi nasprotnik že davno ne vedel, tudi brez vohunov, bi lahko skoro v vseh slučajih že po osumljenčevi osebi lahko sklepali, da gre za pomoto, često tudi za obrekovanje ali maščevanje.

Mirovno stanje armade ni nobena tajnost. V vsaki garniziji vedo dobavitelji, koliko mož in konj je treba prehraniti. Iz mirovnega stanja in vojaške službene dolžnosti, kar pač vsakdo ve, lahko sklepamo o vojnem stanju. Kolikšne čete so nastanjene v mestu, je zapisano na vojašnicah. Vsakovrstne vojaške zemljevide lahko kupimo v knjigarnah. Če kdo zbira take podatke, opravlja popolnoma brezpotrebno delo.

Prevozna sposobnost železnic, ki je izredne važnosti za mobilizacijo in vojno, se lahko razvidi že iz njihove mirovne frekvence in stopnjevalne zmožnosti. O vsem tem se lahko informiramo iz voznih redov in zemljevidov. V dopolnilo služi tudi kronika več ali manj pogostnih nesreč.

Prevelika gorečnost v zasledovanju vohunov se kaže najlepše v prekomernem nezaupanju, ki ga vzbudi v območju trdnjav in kolodvorov vsaka fotografska kamera. Marsikateri nedolžen amaterski fotograf je že padel kot žrtev take sumnje. Že kot pravilo velja, da dotični, ki je bil zasačen v takih slučajih pri fotografiranju, prav gotovo ni nikak vohun. Zakaj vsak vohun, ki se na svoj posel razume, ve natančno, da bo to, kar je vojaško važno, veliko natančneje in predvsem popolnoma neopazno izvršil z notiranjem potrebnih števil. Če je nakladna klančina (rampa) na kaki zapušeni in brezprometni postaji izredno velika, je to znamenje, da se bodo v slučaju vojne tukaj izva-gonirale vojaške čete. Vohun si neopazno zaznamuje na robu časopisa, ki ga drži v rokah: 50 Din 40 par, to se pravi: rampa je 50 metrov dolga in ima 4 premikalne tire. Ravno tako ni potreben fotografski aparat za ugotovitev točke, kjer se je trdnjava na novo popravila. Zemljevid, kompas in štetje korakov zadostujejo. Sicer pa morajo vohuni začeti s svojim delom že pri gradnji trdnjave, ker vojaška oblast rabi prav za prav podatke v dimenzijah zidovja in jeklenih kupol. O tem seveda ne more dati podatkov kak navaden zidar, ampak se je treba obrniti na kakega inženjerja in ga podkupiti.

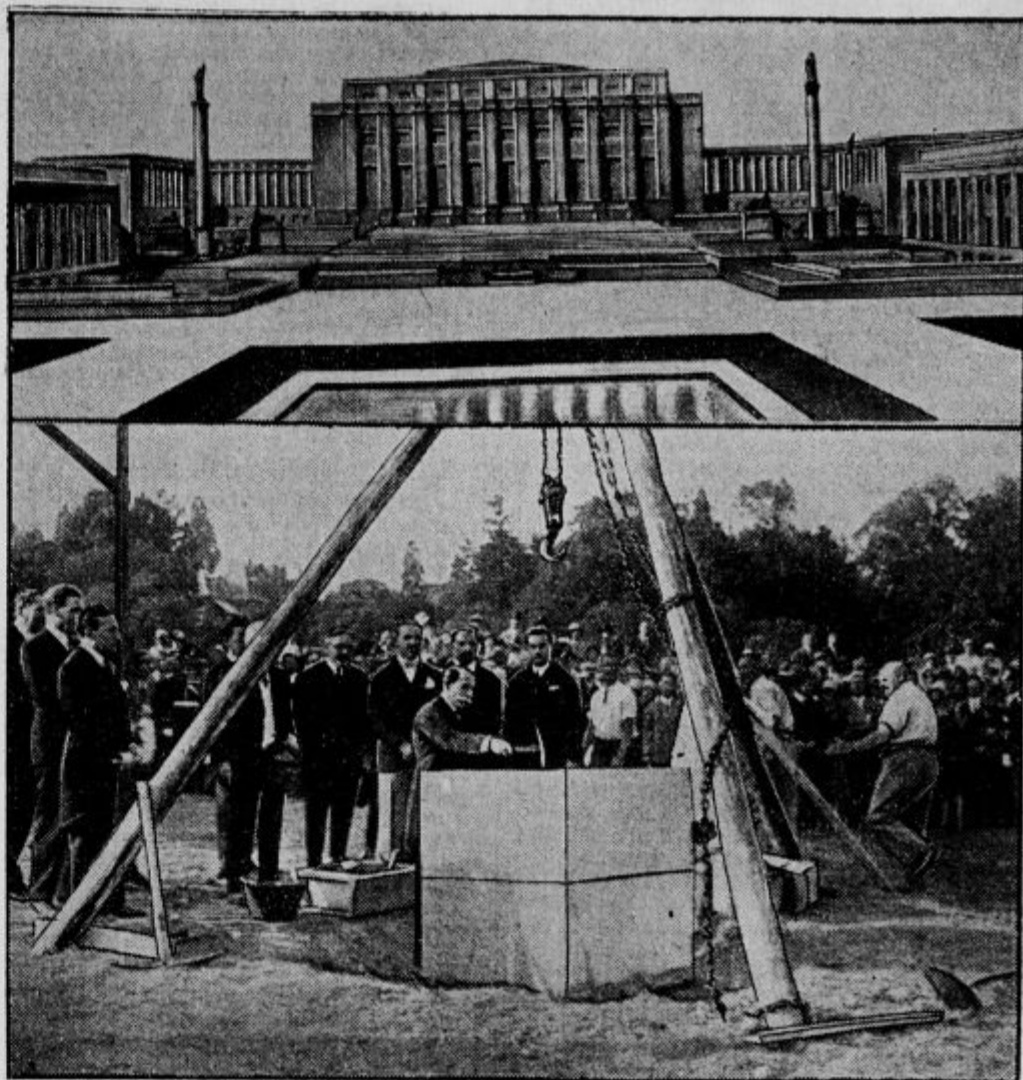
Kaj pa je najvažnejše, kar hoče vedeti nasprotnik o nasprotniku? Strateški pokret, prostor, kjer se po končani mobilizaciji zbirajo sovražne armade! Seveda morejo dati take informacije samo generalštabni šefi, sodelavci na izdelavi strateških načrtov, načelniki vohunskih uradov itd., ne pa kakšni polkovni poveljniki, ki navadno ne vedo drugega kot, kateri dan bodo njihovi polki odšli, kam — seveda ne vedo. Ravno tako je v vojaških delavnicah in arzenalih, kjer se izdelujejo novi tipi orožja, municija, strupeni plini. Tudi tu ne morejo dati pojasnil navadni delavci, laboranti ali celo kakšni prijatelji pisarniških slug, ampak samo oni, v katerih rokah se zbirajo niti vseh skrivnosti in ki posedujejo ključe do jeklenih omar, kjer so le-te spravljene.

Nasprotnik, ki vodi in plačuje vohunstvo, ni nikak človekoljub, ki podpira male, revne ljudi. On hoče imeti res dragoceno, četudi drago blago. Zato tudi ne pošilja ljudi v častniške kantine in vojašnice, ampak si izbira za vohunstvo osebe z dobrim poznavstvom in velikim vplivom, ki mu lahko preskrbe res važne podatke. Vohunstvo v malem pa se je že zdavnaj preživelo!

Najdeni ostanki ponesrečenega aeroplana

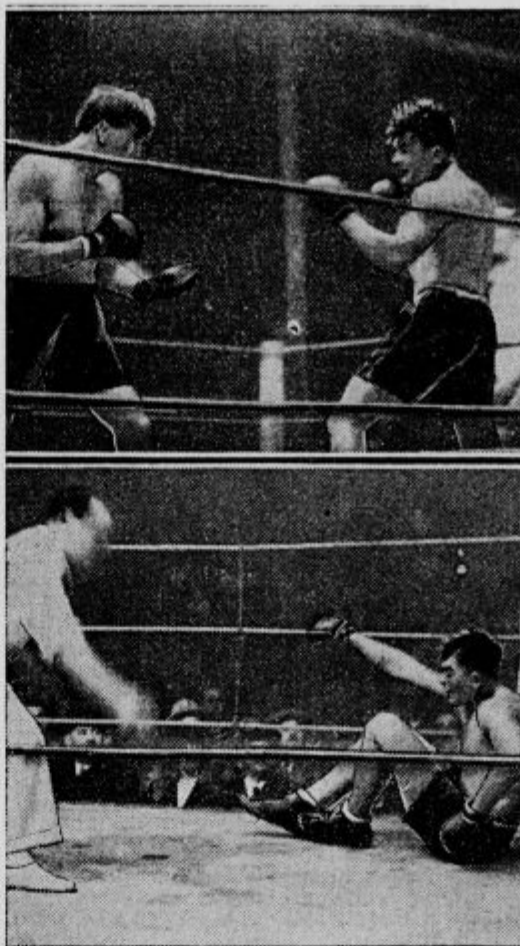
Osem potnikov mrtvih.

Pred štirinajstimi dnevi je brez sledu izginil veliki ameriški trimotorni potniški aeroplan »City of S. Francisco«. Dolgo časa so ga brez uspeha iskali. Po osmih dneh se je končno pilotu Georgeu Rice posrečilo, da je s svojim letalom našel ostanke ponesrečenega aeroplana in nedvomno ugotovil, da je »S. Francisco« z vsemi svojimi potniki postal žrtev strašne katastrofe v zraku. Rice je več dni letal nad Arizonom in nazadnje se mu je posrečilo, da je našel mesto nesreče. Teren je bil pa tam tako neprimeren, da Rice ni mogel pristati, marveč je tako nizko letal, da je na ostankih ponesrečenega aeroplana prečital številko, ki točno odgovarja matični številki »City of S. Francisco«. Rice je izjavil, da so od velikega aeroplana ostale samo

Polaganje temeljnega kamna za novo palačo Društva narodov v Zenevi. Predsednik Društva narodov Guerrero (San Salvador) udarja s kladivom po temeljnem kamnu. Slika zgoraj kaže, kakšna bo palača, ko bo dozidana.

ruševine. Človeškega bitja okoli aeroplana ni zapazil ter je prepričan, da se je vseh osem potnikov smrtno ponesrečilo. »City of S. Francisco« je bil last družbe, ki vzdržuje zračni promet med Albuquerque in Los Angelesom. V tej družbi je glavni delničar znani letalec polkovnik Lindbergh, ki je v spremstvu svoje so-proge takoj odletel na mesto nesreče.

Boj za evropsko prvenstvo v boks. Pred 45.000 gledalci se je v Berlinu vršil boj za evropsko prvenstvo v boks, v katerem je zmagal Pierre Charles (Belgija) proti Nemcu Francu Dienerju. — Slika zgoraj: Charles (levo) napada. Spodaj: Diener podleže.

Namesto k poroki v zapor

Na Dunaju so aretirali nevarnega sleparja, ki se je izdajal za ameriškega inženjerja Pavla Jacksona, med njegovo prtljago pa so našli jugoslovanski potni list na ime Dušana Bogdanoviča iz Rume in še eno potvorjeno legitimacijo newyorškega avtokluba na ime Donald Millerja. Ta Jackson-Bogdanovič-Miller je bil aretirani na prijavo neke bogate vdove iz Berlina, katera se je pred nekaj tedni na Semeringu spoznala s tem »ameriškim« inženjerjem, ki si je od nje izposodil 3000 mark. Ko se je vrnila v Berlin, jo je ta njen znanec z Dunaja prosil, da bi mu posodila še 3000 mark. Sedaj je vdova zadevo naznanila policiji. Ko je bil Bogdanovič na Dunaju aretiran, je dospela iz New-Yorka brzovjarka, da je tam neki Donald Miller ukradel ček za 3000 dolarjev. Bogdanovič je nato priznal to tatvino. S tem čekom je prišel v Evropo, ga vnovčil in nekaj mesecev razkošno živel v Parizu, na Semmeringu, zadnje dni pa v Ištu. Tam se je zopet seznanil z mlado vdovo, s katero se je hotel poročiti. Namesto pred oltar je moral sedaj v zapor.

Pri zdravniku: »Namesto sredstva proti kašlju ste mi zapisali čistilo: kako naj sedaj kašljam?«

Grenlandija je rodovitna

Znameniti danski zoolog Petersen se je po dvaletnem bivanju na Grenlandiji vrnil na Dansko in objavil zanimiva poročila o odkritju ogromnih rodovitnih ozemelj na Grenlandiji. V okolici Scoresbaya se razprostirajo 400 km daleč v notranjost dežele ogromna zemljišča, ki niso pokrita z ledom, kakor so mislili doslej. Zemlja je rodovitna in bogata na rastlinstvu, gozdovih in živalih. Pasejo se velike črede moškatnih bivolov, posebno veliko je planinskih zajcev in drugih dragocenih lovskih živali. Petersen je našel tudi bogata ležišča premoga, ki sega prav na površje zemlje. S tega ozemlja je Peterson prinesel okrog 800 različnih redkih ptic za zoološki muzej v Københagenu.

Izsiljevalni poskus z golobom-pismonošo

Izsiljevalca so našli s pomočjo letala.

Nedavno je prejel general. ravnatelj Pattberg v Hombergu zabojo z golobom-pismonošo in pismom, v katerem ga pisec poziva, naj mu po golobu pošlje večjo vsoto denarja, sicer mu ne bo dobro. Pattberg je takoj obvestil policijo, ki pa ni mogla ničesar ugotoviti. Preteklo nedeljo pa so pošiljalca pisma izsledili s pomočjo letala. Dva pilota sta z letalom krožila nad Pattbergovo hišo, dokler niso spustili goloba. Letalcema se je posrečilo, da sta sledila golobu, ki je letel v Hochheide in tam takoj našel svoj golobnjak. Pilota sta dotično mesto fotografirala in že po kratkem času je policija prišla izsiljevalca.

Smešnice

»Tako mladi ste še! Čudini se!«

»Cemu?«

»Da imate že take izkušnje o zakonu. Ali ste že poročeni?«

»Jaz ne, pač pa moji starši.«

*

Soprog: »To služkinjo boš vzela? Ali ne veš, da je bila samo letos že pri desetih družinah v službi?«

Soproga: »Prav zato — le pomisli, kaj vse bomo od nje zvedeli!«

*

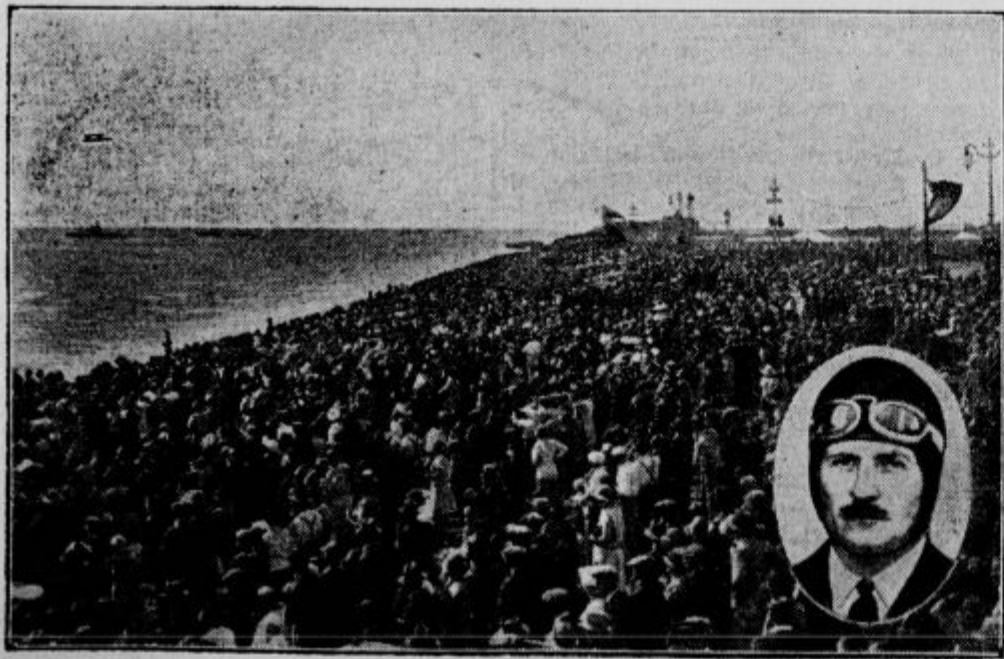
»Ali je dobro uspelo Vaše znanstveno predavanje?«

»Poslušalci so ves čas sedeli z odprtimi ustmi.«

»Že razumem, zdeli so.«

»Za božjo voljo — hitro odtrgaj štiriperesno deteljico. Jo bova takoj rabila!«

Tekmovanje za Schneiderjev pokal se je vršilo 7. septembra pri Cowesu. Gledalcev je bilo nad milijon. Zmagal je angleški letalski stotnik Waghorn (v krogu), ki je dosegel hitrost 529 km na uro.

Zagreb, 1929. Izdala Radnička komora. Str. 294.

Na vzhodu obliva njegovo vzhodje ovinek reke Rhône. Na zapadu Colombier ne pada tako strmo; tam je visoka planota Valromey. Spodaj pa je v vzhodju gore veliko močvirje, ki ga zaliva z vodo Rhône. Na tej strani, ob državni cesti, ki vodi iz Ženeve v Lyon, leže raztresene vasi in gradovi in vasi Culoz, Beaune, Luyrieu, Talissieu, Ameyzieu in Artemard. Med gradovi v tej okolici nas najbolj zanima Mirastel.

